

Előfizetési feltételek:
helyben házhoz hord-
va vagy vidékre pos-
tán küldve
Egész évre... 6 frt — kr.
Félévre... 3 „ — „
Negyedévre... 1 „ 50 „

Hirdetések díja:
□ ozentiméterenként
3 kr. Kereskedők és
gyárosok külön ár-
kedvezményben rés-
zesülnek. Bélyegdíj
30 kr.

Nyitólór sora 20 kr.

KÖZÉRTDEK

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI LAP.

Megjelenik hetenkint kétszer: csütörtökön és vasárnap.

Szerkesztői iroda

és
kiadóhivatal:

Cirner és Lingner
Magyar-utca 2. sz. a.,
hova egy a lap szelle-
mi részét illető köz-
lemények, mint az
előfizetések és hirde-
tesek bérmentesen
küldendők.

Kéziratok nem adat-
nak vissza.

Inkompatibilitás.

(B.) Folyó január hó 25-én nagy nap volt a képviselőházban. Tökéletesen el-hisszük, hogy lázban lehetnek mélyen tisztelt képviselőink, de mi, akik néhány száz mértföld távolból szemléljük a viták folyását, úgy tartjuk, hogy a korrupciótól való ideális tisztaság s az ideális szabadelvűség magasztos eszméinek me-rev megvalósítása előtt nagyon jó lesz a dolgokat a maguk egyszerűségében tekinteni és vizsgálni meg, hogy a to-vábbi lépéseket a szerint tegyük meg. Mert lássuk csak: hogyan kerekedett ez a nagy dolog? Az ellenzék, igen termé-szetesen, minden főispánban s a legtöbb köztisztviselőben eszméinek ellenségét látja — legalább így mondja. Támadja tehát őket általánosságban s ha szeren-csés vagy egy bűnbakot is fogni, akkor előhurcolja s feltranszérozva úgy állítja a világ elé, mint akihez hasonló a minisz-terium valamennyi főispánja és az állam minden köztisztviselője. Nem szép dolog biz ez, de hát kortesfogásnak néha-nap-ján nagyon jó. Jó volt 25-én is, mert Miklós Gyulát, Borsodmegye főispánját, marczangolhatták össze, ki szabadelvű-

párti képviselő korában egyszer-másszor keményen inzultálta az ellenzéken levő krakélereket, vármegyéjében pedig úgy viselkedett, ahogy alkotmányos érzelmei és a közbékét szerető férfiak nem szok-tak, s ráadásul, mint a boldvavölgyi vasut engedményese, a kormánytól várható kedvezmények fejében — amint közjegyzői okiratban is igazolva van — rut visz-szaélést, zsarolást követett el nagy össze-gek erejéig. Alig jutott e körülmény a kormány tudomására, Miklós Gyulát rö-gtön lemondásra kényszerítette. Ez eddig helyes volt s bizonyára az úgy további megvizsgálása után egyéb megtorlás is következik. Ámde a képviselőház lázba jött s a politikai pártok licitálni kezdték, mintha a népszerűség csak így volna megszerezhető, vagy megtartható. Ugron Gábor a főispánoknak nem akar vasut-építési koncessziókat engedélyezni; feláll gr. Csáky Albin, e nemes jellemű, nagy tehetségű államférfi, s azt indítványozza, hogy nemcsak a főispánoknak, hanem köztisztviselőknek, sőt képviselőknek se legyen szabad vasutépítési engedélyt adni. Már ha a képviselőknek nem szabad, akkor a strohmannoknak se legyen sza-

bad, licitál a kereskedelmi miniszter, a közönség pedig azt kérdi, hogy mi-után a főrendek is a törvényhozás tagjai, miért ne legyenek a logika kedvéért ezek is kizárva? Fölvetjük azt a kérdést, hogy vajon helyes-e, hogy pusztán azért, nehogy a rákfeneként romboló gyanu szárnyra kelhessen egyesek esetleges visszaéléseiről, kiket azonban szigoruan meg lehetne büntetni, inkább vonjunk ki most emelkedő közgazdasági tevékeny-ségünk köréből száz meg száz olyan tehetséget, ki őszinte jóindulattal s önzet-lenül képes volna szolgálni első sorban vármegyéjének s közvetve a hazának? Hát majd sokkal jobb lesz, ha olyanok kezébe kerülnek ezek az üzletek, kik előtt az üzletnél magasztosabb, fensége-sebb czél nem létezik? Az illető főispá-nok, képviselők, köztisztviselők pedig tartsák szerencsájüknök, hogy önzetlen-ségüket fitogtathassák, lelkesen dolgozni az üzletember tervei mellett. Utóvégre is a vasutépítési koncesszióért miért ne folyamodhassék bárki is, aki a feltéte-leknek becsületesen meg tud felelni, s ha úgy állana a dolog, hogy a ministerium csakis főispánoknak és képviselőknek

TÁRCZA.

Egyiptomi ut.

III.

Le Caire (Hotel du Nil, Egypte), le 18. jan. 1896.

Eljövetelek óta ez az első délelőttünk, amikor időnkkel, kezünkkel és eszünkkel szabadabban rendelkezhetünk. A hosszú hajóut, a szörnyű tengeri vihar okozta kábultság immár édes visszaemlékezésekké simultak el (Quod fuit durum pati, reminisci dulce est). Most már pyramisokká tornyosult benyomásainkat is biztos kezekkel vet-hetjük papírra, kezünk nem reszket, soraink gondolataink nem nyujtják a tengeri álla-pot hű fotografiáját.

Ma hatodik napja, hogy Egyiptomnak, a szó legvalódibb értelmében, klasszikus föld-jére léptünk, ahol a történetet évezredekben számítják, ahol az utazónak is ki kell lépnie a századok szűk keretéből s felfogó képes-ségét, képzelő erejét a pyramisok óriás mé-reteihez kell szabnia.

Hat napokon teremté az isten a világot, mondja a szent írás; nekünk elég volt öt nap is, hogy új világot teremtsünk lelkünkben az ó világ hatalmas maradványaiból s az ujnbb korszakok immár avuló műemlé-keiből.

Azonban, amit a teremtő könnyen meg-

tehetett: hogy pihenő napján egyszerre te-kintse át óriás alkotmányát, azt mi szegény véges lények meg sem kísérhetjük.

Én sem szoríthatom hát e tárcza szűk keretébe mindazt, amit eddig láttam s tanultam. Elég lesz ezuttal egyik legjelentő-sebb s legérdekesebb kirándulásunkról szá-mot adnom. Amit azelőtt vagy azután lát-tunk, arról majd máskor szölok.

A harmadik nap reggelén 8 és fél óra-kor indultunk a „merész fenségben“ álló gizehi p y r a m i s o k megtekintésére. Utunk az egészen európai stílusban épült új városrészt pompás boulevard-jain vezetett a Nilus hatalmas hidjához a kairói élet tarka változatokban ismétlődő képei között. Innen G i z e h mezőváros csinos házsorai, gyönyörű kertjei között először délnyugoti irányban, azután nyil-egyenességben vezet a Pyramisok-hoz. Az ut mindkét oldalát gondosan ápolt Acacia-Lebbach fasorok szegélyezik; körös-körül mindenütt buján tenyésző czukornád-ültetvények, sötétzöld rizs-, lóher-, luczerna-földek, az enyedi fegyintézet káposztáit is megszegyenyítő káposztások s többféle déli kultúrnövényekkel bevetett, vagy beültetett buján termő rónaság terül el. Gizeh mel-lett megbámultuk a gyönyörű s teljes dísz-ben virító rózsás kerteket, messze illatozó vi-rágagyakat. Amint czelünkhoz közeleddünk, mind nagyobb rajokban dongott körül a

baksist kérő, vagy hamisított régiségeket kínáló beduin és fellah gyerekek, vad tekin-tetű kamaszok raja. Jaj volt annak a kocsi-nak, mely megállott; egyszerre 10—20-ankint csimpajkodtak belé, mint a denevérek. Csak kocsisaink s dragománunk erélyes fellépése tudta visszaütni őket. Megállás nélkül haj-tattunk el a gulak aljában épült csinos ven-déglő és a Cheops gula tövében épült alkí-rályi nyaraló mellett, hol már hadseregnyi beduin-tömeg várt, mint kész zsákmányt. Még le sem szálltunk, már 4-en, 5-en csim-pajkodtak belénk fekete, szurtos kezeikkel, hogy kegyes támogatásukról a gulamászás-nál biztosítsanak, éktelen arczatú zöld istennőket, lábatlan scarabeusokat tukmál-janak ránk potom 4—5 piasterért, angol, francia, német, arab, olasz szavakból ala-kult keverék nyelven.

Végre a legközelebb fekvő beduin falu Sheikje tiszteletet parancsoló botjával kije-lölte minden pyramisra mászó turista mellé a szükséges triumviratust: kettőt, aki kézen-fogva huzzon, egyet aki taszítson. Termé-szetesen mindenikünk a legnagyobbra, a Cheops (Chufu) gulára vállalkozott.

A rendes feljárás az északkeleti oldalon van. A többnyire egy méter magas kőkocz-kákon mindnyájunknál elkelt a triumvirátus támogatása; nélkülök két annyi fáradságba kerül a felmászás.

osztogatná az engedélyeket, minden tekintet nélkül más, teljes garanciákkal bíró egyénekre. — értenők a felháborodás szentimentális kifakadását, de így, egy Miklós Gyulával megesezt malőr esetéből, csak azért, mert egyik-másik ellenzéki párttaktikából heves támadásokat intéz, a gyakorlati élet egyszerű igazságait minden figyelmen kívül hagyni s egy pár ezer embert kizárni a közgazdasági tevékenység egyik nevezetes köréből: talán kis-é tulhajtott dolog. Meggondolták-e az illetők, hogy az a főispán, képviselő stb., aki munka nélkül meg nem érdemelt nyereséghez akar jutni minden áron, megkaphatja tiszteletdíj, ajándék, egyszerű szóval: „sáp“ alakjában közbenjárása, befolyása díját attól a vállalkozótól, kinek se neve, se befolyása nincsen a hatalmasok körében? Hát a „Panama“ társulatnak mind tagja, részvényese volt az a sok miniszter, képviselő, szenátor, akit megvesztegettek, hogy az állam segélyét kieszközöljék?!

Igenis, meg kell szigorúan állapítani a koncezzsiók feltételeit és ahol bármi visszaélés van, alkalmazni kell a helyesen megállapítandó törvény szigorát s a társadalom megvetését. De egy-két esetért általános törvényt, általános kizáró szabályt hozni a mi aránylag még kis számú értelmiségünk rovására: hátrányára szolgálhat közgazdasági életünk fejlődésének, vagy ha az illető főispán, képviselő stb. lemond állásáról, veszti vele a közélet más tekintetben.

A mi vármegyénk főispánja, képviselői, tisztviselői nem érdekeltek ily vállalatokban; annál őszintébben s minden hátsó

gondolat nélkül, érdektelenül szólhattunk e kérdéshez, tartva a tülzások folytatásától.

A m. kir. belügyminiszter f. évi 2311 sz. alatt a marosújvári ifjusági egyesület alapszabályait a bemutatási záradékkal ellátta.

A kolozsvári ügyvédi kamara közhírré teszi, hogy Babu Miklós, Cosieriu János, Csávásy József, Fulea Joakhim, Emmanuel Győző dr., Gál Béla dr., Issekutz János, Mayer Ödön dr., Mohay Sándor dr., Maresák János dr., Munteán János, Nikola Máté, Partitia Rubin, Rajnai Ignác, Rejöd József, Vellikán Sándor Gyulafehérvár; Bíró Miklós, Garda Kálmán dr., Gerasim Emil dr., Jeney Elek dr., Kerenes Mihály, Medgyes Balint, Müller Mihály Nagy-Enyed; Brendusián Jakab dr., Olteán László, Rónay Jónás dr. Balázsfalva; Krisán József, Fodor Vazul dr., Drája Eneás dr., Fülöp Sándor, Papp Lőrincz dr. ügyvédek, utóbbiakat Abrudbánya székhelyvel, névjegyzékébe felvette.

A honvédelmi m. kir. miniszter az idei újonczállítás foganatosítása iránt f. hó 7-ről 500. szám alatt kiadott rendeletében az állításköteleseknek a sorozó bizottság elé vezetése tekintetében az eddigi eljárással szemben, mely szerint az állításkötelesek az egész járásból korosztályonként sorszám rendjében állítottak megvizsgálás végett elé, azon módosító rendelkezést tette, hogy az állításkötelesek és a községi előjárók idejének és a reájuk, illetve a községekre háruló költségeknek kimélete tekintetéből az állításkötelesek községeinkint, kizárólag vagy tulnyomólag kisközségekből álló járasokban körjegyzőségi csoportonként, az egyes községeken és körjegyzői csoportokon belül pedig a korosztályok és a korosztályokban a sorszám rendje szerint vezetessenek elő és vizsgáltsanak meg a sorozó bizottság által.

A nemzetiségi sajtóból.

— Szélcsemd. —

(E.) A „Tribuna“ válsága láthatólag bénítólag hat a nemzetiségi agitációban résztvevő többi román lapokra is. A „Tribuna“ társai megszokták, hogy ez vezesse őket örült hajszájukban, és ha ez valami bombasztot, esztelenséget mondott, vagy örült kirohanást tett ellenünk, a többi, a kisebb lapok örömmel tapsoltak vezérük eljárásához, és utánozni igyekeztek őt több, kisebb-nagyobb szerencsével.

Most, hogy a „Tribuna“ válságba került és kiapadtak az „aranyforrások“, melyek eddig munkásságát anyagilag támogatták, midőn a „konez“ felett összeveszték szerkesztői és tulajdonosai: vergődését megérik kollégái is, és nem lévén, ki az agitációs-konzertet vezesse, benuktan, szárnyaszegetten csak exisztálnak, néha támadnak, de támadásuk inkább csak rosszakaratú, mint erős.

Ha a lefolyt héten megjelent termékeit olvassuk az agitációs sajtónak, nyomát sem találjuk az eddigi harczi kedvnek, merész harcsmódnak: legtöbbször kerülnek az aktuális politikát és társadalmi téren, társadalmi kérdésekben igyekeznek a „Tribunától“ eltanult formában és módon támadni; persze gyengék, mert hiányzik az irányító, rendszeresítő vezér.

És mi természetesebb, mint hogy ilyen esetekben, mint a mostani válság is, — mert a „Tribuna“ válsága az egész túlzó nemzetiségi sajtónak válsága gyanánt tekinthető, lévén e lap éltető eleme az egész nemzetiségi hajszának — a vezér nélkül maradt lapok visszatérnek legháladosok tárgyukhoz, a tanúghöz, mert ez a legalkalmasabb felhasználható anyag az éltetett frázisok terjesztésére és fenntartására.

Az iskolák fenntartása, a tanítók alkalmazásának kérdése mind hálados anyag, szépen feldolgozni, nemzetiségi aspirációkkal felezicizomázni és így elkészítve odadobni

„Ha-hopp! mousio“, mondják az első kapaszkodásnál, mikor lábunkat mellünkkel egy vonalra emelve, fölraútanak. „Ha-hopp! baron!“ mondják, mikor az utnak felét megtették. Aztán leültetnek, dörzsölgetik lábainkat; minden dörzsölésnél 2—3 piasztterrel emelik a baksis-árfolyamot. „Gut! bene! bien!“ sugják füledbe, mikor a csucs felé közeledel . . .

Tizenkét percig tartó s minden támogatás mellett is fárasztó kapaszkodás után a tetőn voltunk. Csodás enyhülést nyújtott a Zahara aetherikus, tiszta légáramlata.

A gula teteje jelenben körülbelül 12 négy-szög méternyi biztos helyet nyújt, úgy, hogy nagyobb társaság is kényelmesen megtelepedhetik, szabadon mozoghat rajta. A meglepően elragadó kilátás a legnagyobb mértékben megjutalmazza fáradságunkat. Sehol a világon nem láthatni oiy szembeszökően, minden átmenet nélkül azt a kiáltó ellentétet élet és halál, buja termékenység és kihalt sivárság között. Nyugatra, délre és északnyugatra kopár sziklák között sárgásbarna homoksvatagok terülnek el. Mindaz, amit itt a szorgalmas emberkéz végez, szintelen, borzalmas, és miként a pusztá, a halál és végetlenség gondolatát ébreszti bennünk. Odább meztelen sziklafelületeken a többi piramis, meg a Sphynx mered az égnek; feje úgy emelkedik ki a homokból, mint egy porba fuló szörnnyetegé. Minden

halottsárga, rőtbarna és kihalt. Majd kelet felé fordítjuk tekintetünket. Mint óriás ezüsterik kanyarog lassu méltóságban a szent folyam; kékes-zöld színben, életre hívó, barátságos tekintettel pompázik mellette jobbról-balról a legdusabb tenyészet, a termő föld hol keskenyebben, hol szélesebben. A földet mindenütt csatornák metszik át; a partokon pálmák ringatják legyező alaku lenge koronájukat, vetnek sugarakkal áttört árnyékot az óriás hangyabolyokhoz hasonló fellah falvakra halmokon és töltéseken. Az ut nyilegyenes vonalban halad Kairó felé. A czipadella égbenyuló, hosszú minaretjeivel egész pompájában tárul szemünk elébe; fölötté emelkedik a Mohattam-hegy zordon-sötét ormaival, melyeket itt-ott fehérítő oldalú roppant üregek, a piramisok hatalmas kőköcskájának bölcsői tarkáznak.

Majd visszazáll képzetünk az évezredek sötétjébe, keresi azokat a titánokat, kik ezeket a műhegyeket alkották . . . S ime, előttünk állanak . . . nem a titánok, hanem a hozzánk hasonlóan halandó emberek, kik ezen roppant alkotmányokkal akarták biztosítani maguk számára a halál utáni életet. Azt mondja egy arab közmondás, hogy az idő mindent megemész, de a piramisok az időt is kigunyolják. S bizony ha meggondoljuk, hogy a Cheops-gula Krisztus előtt 3091—3067-ben, a Cheprené 3067—43-ban, a Mykerinosé (Menkaura) 3043—20-ban épül-

tek, s még mindig daczolnak az idővel, szívesen igazat adunk a közmondásnak.

A gizehi piramisok építésének történetéről, szerkezetéről beszélünk ez alkalommal már csak a tárgy fontossága és terjedelme sem engedi. Talán majd a lépcsőzetes piramis ismertetésénél jobb alkalom fog kiálkozni. Hiszen akik a dologgal tüzetesebben akarnak megismerkedni, Ebers, Brugoch, Lepsius, Mariette, Maspero és mások munkáiban s nem tárczában keresik az ismeretést. A Cheops-gula iszonyu tömegéről fogalmat nyújt Ebersnek az a talán egy kissé túlzott, megjegyzése, hogy kőanyagából egész Franciaországot be lehetne keríteni kőfallal.

Miután lelkünk a kilátás fenségével tele szivta magát, megnéztük a tetőt is. Száz meg száz ezer, ki tudná megmondani, hányféle nyelven vésett név borítja a tetőt, s még az oldalakat is. Ez a piramis valósággal az ósrégi és fenséges iránt érdeklődő emberiség bucsujáró helye. De bármennyire hatalmas kerítette a fenség érzete egész valónkat, egy érzelmét még sem tudott elfeledtetni: a honszerelmet. Tizenketten kiáltottuk a tetőről: „Éljen Magyarország!“ s énekeltük még lelkesebben a himnusz és szózatot a minden magaszosért lelkesülő Beöthy Zsolt vezetése mellett.

Aztán kölcsönösen oda irtuk egymás jegyzőkönyvébe nevünket s oda irattuk vezetőin-

olvasó közönségük elé, a saját gyengeséget, hibát pedig mint magyar sovínizmusból keletkezett elnyomást feltüntetni és ez által előfizetőket, tapsolókat gyűjteni, magukat meg mint az „elnyomott nemzetiség” védelmezőjét, martirját feltüntetni.

Hisz, hogy ezen, a „Tribunistákra” nézve válságos idők napilapjaiból csak pár példát is idézzünk, e lapok a magyar törvényhozásnak azon valóban humánus és emberbaráti szeretetből kelt intézkedését, mely a tanítók fizetését — felekezeti különbség nélkül — évi 300 frtban állapította meg, ezen intézkedést is e lapok ahelyett, hogy mint emberbaráti intézményt üdvözöljék, magyarosítási szándéknak minősítik és azt mondják, hogy „itt azon szándék vezérelte a törvényhozást, hogy idővel, ha valamely felekezet tanítója részére e 300 frtot évenként előteremteni nem tudja, az államtól lesz kénytelen segílyt kérni, és ez esetben az állam, segítelye alapján, beavatkozand az iskola ügyeibe és magyarosítani fog tüzzel-vassal.”

Ime, a porhintésnek, a mesterséges hangulat-keltésnek és gyűlöletszításnak egyik példája; hogy miért, azonnal bizonyítjuk.

A törvényhozás, midőn a tanítók fizetésének minimumát 300 frtban állapította meg, ezt tisztán azon emberbaráti indokból tette, hogy e szegény páriáknak — a tanítóknak — legalább a megélhetést biztosítsa. E 300 frtos fizetés előteremtését pedig kötelességévé tette első sorban az iskolát látogató gyermekek szüleinek, a községnek, az iskola-fenntartóknak és csakis kivételes esetben, akkor, ha mindezen tényezők a fizetést teljesíteni képtelenek, az államnak. Ha tehát a tanító fizetését a szülők, a község fedezni nem bírja, az iskolákat fenntartók kötelessége ez, és a hiányos összeget ezeken a törvény kerületlenül fel is hajtja. És itt nincs különbség román, német, szerb, vagy magyar iskoláról, mindenütt az iskolafenntartók tar-

ket is ott időzésünk czáfolhatatlan tanubizonyságául.

Következett a leszállás. Minél alább ereszkedtünk, vezetőink annál magasabbra csigázták a czimeket. Counte! (Comte), general! Coronel (Colonelle)! gut! bien! va bene! kiáltozták szüntelen, közbe-közbe egész legendákat mesélve csodás baksiskorról, hogy annál jobban ambicionálnak. Alant aztán a sheik botjának suhogása mérte ki az összeg nagyságát, mert annyit nem lehet adni ezeknek a haramiáknak, hogy megelégedjenek.

Még a Sphinx-et és a mellette épült templomot bámultuk meg. Az utóbbiban, melyet Mariette ásatott ki homoksírhóból, nem annyira az épület nagy arányai leptek meg, mint inkább a két-három méter hosszú és másfél méter magas porphyr-kockák, matematikai pontossággal összeillesztve. Micsoda erő és ügyesség kellett ezek szállítására és elhelyezésére!?

A templom egyik szentélyében elköltött villásreggeli, no meg a házra s egymásra mondott ó-egyiptomi stílusú felkötőntök után még egy aktus várt reánk. A társaság tévéken ülve le fényképezte magát Dozsay magyar fényképész által.

Aztán keresztül vergődttünk a beduinok tolongó tömegén, hogy hazamenet még egyszer összegezzük az átélteket, képekké alakítsuk benyomásainkat.

Holnap indulunk hajón Sahharába.

Fogarasi Albert.

toznak fizetni; ha tehát pl. az iskola román és románok a fenntartói is, a tanító 300 frtját fizetni fogják ezek, és az iskola megtartja román jellegét, román fenntartóit.

De e lapok a törvény ezen kiegészítő rendelkezését bölcselel elhallgatják; — mit tudni azt olvasóinknak, hogy a törvény egyformán mér, hogy az iskola fenntartói kötelesek első sorban is tanítót tartani. Elég, ha a törvény felállítja az állami segítelynek lehetőségét is, ezt jól és bölcselel fel lehet agitációnak használni, bolondítani a népet; de az olvasó közönséget a törvény tulajdonképpen szellemével is megismertetni, ez felesleges, mert nem „fizetődik.”

És meg kell adni, jól választják a témát, jól tudják, hogy hitsorsosaik azok, kik épp kulturális czélokra áldoznak legnehezebben, alkalmas tehát a tanítók fizetésjavítását is, mely egy pár garassal inkább megterheli a román gazda erszényét, e megterhelhetőségért is az államot vádolni és egyuttal a kormányt, mely a törvényt szelleméhez mérten végrehajtja, nemzetölő, magyarosító despota gyanánt gyűlöletessé tenni.

Felhozzák a menedékházak, a gyermekkeretek intézményét is, mint szintén magyarosító eszközöket.

Mint a tanítók fizetésénél, itt is kivetkőztetik ezen emberbaráti eszméket minden ideális, a nép fenntartását czélzó mázából, és odavetik népüknek mint a kormány erőszakos magyarosító eszközeit.

Természetesen ily formában nekik alkalmasak ez eszmék is, mert a népet ezen intézkedések valódi intenciójának megnyerni, felvilágosítani, hogy ez mind a nép saját, jól felgott érdekében történik, megmagyarázni, hogy a menedékházak a serdülő gyermekek épségben tartását, a gyermekkeretek a szegény és a természet mivélésére szorult nép gyermekeivel a természet erőinek megkedvelését és későbbi felhasználását czélozzák, és hogy minden mást, csak épp a magyarosítás vádját nem lehet ez intézményekkel szemben felhozni, ezt nem teszik, ez nem kötelessége, ez nem czélja a lapoknak, mert ezekkel olesó babérokat szerezni nem lehet.

Ime, ilyen és ezekhez hasonló módon dolgozza fel a nemzetiségi sajtó ez emberbaráti eszméket is; valójukból kivetkőzteti, hamis czafrangokkal cziczomázza fel és fegyverül használja ellenünk.

Ismerjük e czélatot is; ezen eszméknek nemzetiségi céljaikra való felhasználásával e lapok olvasók figyelmét a „Tribuna” és a nemzetiségi vezetők veszekedéseitől akarják elvonni; elteríteni az érdeklődést, hogy a liga pénze felett összeveszett vezetők skandalumának minél kisebb hatása legyen a népre és a mostani válság minél kisebb erkölcsi veszteséggel legyen kikerülhető.

Megyebizottsági tagok pótválasztása.

(—) Vármegyénkben a téli rendkívüli közgyűlés által elrendelt megyebizottsági tagok pótválasztása folyó hó 27-én történt meg. E napon választott ujra bizottsági tagokat a balázsfalvi, magyarigeni, vingaradi, vizaknai és zalathnai kerület. Mint lapunk zártáig értesülünk, a választások mind az öt kerületben a választók tömeges részvétele mellett folytak le.

Megyebizottsági tagokká lettek megválasztva:

A balázsfalvi kerületben: Nistor Gyula, dr. Márk Izidor, dr. Kecán Ambrus,

Rác Szervásztian, Popp István, Deák Áron és Pakurar János.

A vingaradi kerületben: Nikola Máté, Rusán Aureán, Román József, Alamo-reán Simon, Dauku Stefan, Midrea Janos, dr. Szmigelszky Viktor, dr. Kempelean János, Velczán Miklós, Pop Miklós, Domsa Aurél és Precup Gavilla. Szavaztak 311-en.

A magyarigeni kerületben 210 szavazatból többséget nyertek: Balogh Ödön, Csávásy József, Csuka Domokos, Sántha Janos, Tanczos Janos és Vadady Gergely.

A zalathnai kerületben 196-an szavaztak. Többséget nyertek: dr. Fodor Vazul, Rades Gedeon, Kristea Miklós, Motóra Miklós és Dancs Aurél.

A vizaknai kerületben 226-an szavaztak. Megválasztottak: Gajzágó Tivadar, Bakk Endre, Kremnitzky Amandus, Brandtek Frigyes, Herepei Károly, Pávay József, Szócs Sándor és id. Reithoffer Alajos.

A Nagyenyedi Önkéntes Tűzoltó-Egyesület évi rendes közgyűlése.

Az Ö. T. Egyesület évi rendes közgyűlése e hó 26-án tartotta meg a tagok nagy részvétele s még nagyobb érdeklődése közepett annál is inkább, mert a jelen közgyűlés egyuttal tisztújító közgyűlés is volt; a majdnem 80 működő tagon kívül jelen volt még Török Bertalan megyei főjegyző, Kovács Gyula polgármester és Szilágyi Farkas ref. lelkész, kiknek szives megjelenése a közgyűlés ünnepies voltát emelte.

Az egyesületi tagok Kövér szakaszparancsnok vezetése alatt — élükön a zenekarral — vonultak be a város ház nagytermébe, hova a parancsnokság, élén Lázár István főparancsnokkal s a megjelent tiszteleti tagok által követve, a zenekar által játszott induló hangjai mellett lépett be. s miután a főparancsnok elhőki székét elfoglalta, a következő szép és tartalomdu beszéddel nyitotta meg a közgyűlést:

„Tisztelt közgyűlés!

Nemzetek, sőt városok történetében bizonyára nagyon csekély jelentőségű dolog egy Tűzoltó-Egyesület közgyűlése. Lehetnek olyanok, akiknek már maga az összehasonlítás akaratlanul is mosolyt csal ajkaikra. De én úgy gondolom, hogy valamely eszmének nemességéből nem hogy levonna valamit az, ha kisebb jelentőségű alkalommal hangoztatjuk, hanem magát az alkalmat is a hangoztatott eszmék emelik kisebb-nagyobb jelentőségre.

Egyesületi életben az évi rendes közgyűlés a legünnepiesebb mozzanat. Az emberek ilyenkor otthon hagyják mindennapos gondjaikat; s az ünnepi külsővel együtt hangulatuk is fogékonyabb az iránt, amit nem az egyéni, hanem az általános emberi, vagy közelebbről városi érdek tesz szükségessé. Mulasztást követnének el, ha ezt a fogékonyt magas eszmék iránti hódolatra felhasználni meg nem kísérleném. S annál inkább, mert itt a kísérlet bizonyos sikert ígér nekem. Hiszen Önök talán érzik már, mielőtt szólnék, hogy a mi szülőföldünknek, az édes hazának ez évi nagy ünnepéhez akarok én is, mindnyájunk nevében, a magam gyenge szavával hozzájárulni. Szent érzés ez, t. közgyűlés! feleml bennünket, hálaadásra és könyörgésre hi fel a mi Gondviselésünk kegyelmes volta előtt. Ebben az esztendőben istentiszteletté válnak az emberek gyülesei; ebben az esztendőben a hazafias kötelesség teljesítésére alakult minden egyesület csak ma-

gát tiszteli meg azzal, ha imádsággal kezdi tanácskozásait. Ezt teszem én is, midőn óhajtom és kérem, hogy a gondviselés áldásos örökösége lebegjen mindig drága hazánk és királyunk felett.

Azt mondom, hogy a mi egyesületünk is hazafias kötelességet teljesít. Hogyan? Hát az a munka, amelyet tűzoltó végez, nem több, mint kötelesség? Hiszen a törvény Önöket nem kötelezi, hogy embertársaik veszélyben forgó vagyonát megmentse! Hiszen önök közül sokan vannak, akiknek ezt nemcsak a törvény, de látszólag még saját érdekük sem parancsolja, mert talán nincs olyan vagyonuk, amelyet a tűzveszély megemészthet! S én mégis azt mondom, hogy kötelességet teljesítünk itt mindannyian.

Mikor a szabadságharcz hire eljutott a külföldön tanyázó hadsereg magyarjaihoz, egy csapat ilyen magyar katonához így szólott a tisztjük: „Nem hívok senkit, nem is ígérek semmit, sőt tudom, hogy a szökésemet, ha nem sikerül, halálra ítélnék: de nekem mennem kell.“ Szerdahelyi Kálmán nagyon sokat dolgozott, megrongált egészsége rovására is. „Miképpen győződ a munkát?“ Kérdezte egyik ismerőse. „Magamért nem is bírnám, de másokért kell.“ Ez a szó: kell annyit tesz, mint kötelesség. Azt sem írta törvénybe senki, hogy a hazát, nyelvünket, fajunkat szeretnünk kell, hogy a szülőket tisztelni, családunk jövőjéről gondoskodni, a vett jökért hálával tartozunk. S mindez mégis kötelesség, még pedig nagyobb, mint amelyeket a törvényhozók írásba foglaltak. Ki parancsolja, azt, hogy ha valakit vízbe esni látunk, utána vessük magunkat? Ki parancsolja azt, hogy olyan közczélokért fáradjunk, sőt áldozunk is, melyekből nemcsak egyénileg semmi hasznunk, hanem sokszor elismerésünk sincs? A kötelesség, azon kötelesség, melyet nemes gondolkozású ember szab ki önmagának. A lelünkbe van ez a törvény írva, ahol sem revízióval csokaitani, sem új törvényekkel pótolni nem lehet. Ilyen kötelességet teljesítenek önök is, midőn embertársaik vagyonának mentésére önkéntesen vállalkoznak. De olyan kötelesség ez, mely az ember értékét felemeli, olyan kötelesség, mely az embert legszebben meg is jutalmazza azzal az örömmel, hogy „jót tettem.“

De én többet mondok: önök hazafias kötelességet is teljesítenek.

A hazafiság nemcsak abban áll, hogy örvendetes és szomorú emlékeinknek ünnepet rendezzünk, himnuszot énekeljünk, szónoklatokat mondjunk, és talán áldomást iszunk toldalékkal. Ez a hazafiságnak könnyű módja volna. Abban sem áll, hogy indokolatlan nagyzással magunkról csak jót, csak hízelt mondunk és hallgatunk s kicsinyléssel, megvetéssel, de mindig nagy hangon szólunk azokról, akik nem tetszésünk szerint cselekednek és kiket ezért ellenségekné tartunk. Ez nagyon meddő hazafiság volna. Nem is olyan magasban lengő eszménykép ez, melyhez csak szép elvek, elméletek, vagy éppen költői hangulatok szárnyán lehet felemelkedni. A valódi és értékes hazafiság a munkában áll; abban áll, hogy polgári kötelességünknek hiven megfeleljünk azon a helyen, hová sorsunk állított; hogy azt a társadalmat szolgáljuk, annak a községnek vagy városnak javát munkáljuk, amely kebelébe fogadott.

Egyes ember ereje parányi azon feladatokhoz képest, melyeket az egész emberiség érdekei, haladása, igényei napról-napra teremtenek. Azért is az emberiség nagy érdekeivel sikeresen foglalkozni csak egy-egy megváltónak juthatott osztályrésztül. A természeti erők legfenségesebbe, a nap, sem melegíti meg egyszerre az egész föld kerekességét. Országára szóló munkaerőt sem tölthet be minden ember; nem vehet részt az államkormányzat és törvényalkotás nagy művében. De községében vagy városában mindenki tehet jó szolgálatot a közügynek munkájával, megbízható becsületességével s áldozatkészségével. S mivel az egész haza is kisebb egységek, egymásba fonódó s összetartással erősített láncszemek összesége: az, aki szolgálatot tesz városa iránt, nemes kötelességet végzett hazája iránt is. Ne higgyék azt soha, hogy város és haza érdeke egymásnak ellentmondhat; mert a másodikban benne van az első, s az első által dolgozhatunk a másik javára sikeresen.

Ez a valódi lokalpatriotizmus; ennek vagyok híve én magam is; ezt kérem önöktől is.

Ilyen értelemben fogadják a t. közgyűlés tagjai szives üdvözlőmet, midőn ügyeink tárgyalására megjelenni sziveskedtek. Kérem továbbra is hathatós közreműködésüket. S ezzel az 1896. évi rendes közgyűlésünket megnyitom.

A valóban hatásos és sűrű éljenzéssel fogadott megnyitó beszéd elhangzása után, melynek bevezető részét állva hallgatta végig a közgyűlés: Török Bertalan tiszteleti és alapító tag emelkedett fel székéről s indítványozta, hogy a kiváló megnyitó jegyzőkönyvileg örökíttessék meg, mely indítvány lelkes éljenzéssel találkozott. S miután az elnök a közgyűlést határozatképesnek jelentette ki, Székelyhidyi Ödön e. titkár olvasta fel a jelenlevők mindinkább fokozódó érdeklődése mellett szövegben kidolgozott titkári jelentését. Majd Papp János, mint a számadás megvizsgálására felkért bizottság egyik tagja, előterjeszti az 1895. évi számadást és az 1896. évi költség-előirányzatot s indítványozza, hogy Vajda Péter pénztárnoknak a felülvizsgálás megadassék és buzgó működéséért jegyzőkönyvi köszönet szavazzassék.

A közgyűlés nevezetes mozzanatát a tagok újabb 3 évi kötelezettségének megújítása képezte; a főparancsnok előterjesztésére a jelenlevő tagok nagyon kevés kivétellel újra kötelezték magukat az egyesületben való maradásra.

Következett a tisztújítás; azonban mielőtt ez megtörténne, a főparancsnok a parancsnokság nevében megköszöni a bizalmat s az ő és tisztársai nevében az eddig viselt állásokról lemond, s fölkeri Kovács Gyula polgármestert az elnöki szék elfoglalása és a gyűlés további vezetésére.

Kovács Gyula polgármester zugó éljenzés közepette elfoglala az elnöki székét, fölkeri Török Bertalan, dr. Gyarmathi Ernő, Richárd Mihály és Bauer Antal tagokat a kandidálás megejtésére, minek megtörténtével a közgyűlés egyhangú lelkesedéssel választotta meg és pedig: Főparancsnokká Lázár Istvánt, alparancsnokká Dancs Mózes, szolgálatvezető osztályparancsnokká Papp Jánost, helyettes osztályparancsnokká Jakab Károlyt, szakaszparancsnokká Kövér Jánost, Székely K. Jánost és Kovács Sándort, orvossá dr. Winkler Albertet, ügyészszé dr. Garda Kálmánt, e. titkárrá és segédtitkárrá Székelyhidyi Ödönt, szeritárnokká Mátyás Lajost,

pénztárnokká Vajda Pétert. Kovács Gyula elnök az ujonan megválasztott tisztikart szívélyesen üdvözölve, szerencsét és kitartást kívánt az egyesületnek, mire átadja az elnöki széket Lázár István főparancsnoknak, a főparancsnok lelkes éljenzés mellett elfoglalván az elnöki széket, meleg szavakban köszöntö meg a bizalmat és kikérte a jelenlevők pártfogását a jövőre is.

A főparancsnok záró szavai s egy induló meghallgatása után vonultak az egyleti tagok a Gazsa-féle vendéglőbe, hol kiszemelvén három hordó sört, feláldozták e nagy nap emlékére. Majd hazakisérve a főparancsnokot, a polgármestert és Török Bertalant, az egyesületi tagok szétoszlottak.

Midőn a közgyűlés menetéről beszámoltunk, őszinte lélekkel ajánlhatjuk a bajtársaknak és érdeklődőknek, hogy ragadják meg a kínálkozó alkalmat igazi lelkesedéssel s jelentkezzenek mennél számosabban az egyletbe mint szolgálattevő, vagy mint alapító és pártoló tagok; hiszen saját, illetőleg városunk érdeke esik latba, mert jól tudjuk, hogy a tűzrendészet és tűzbiztonság csak ott van helyes alapokra fektetve, hol rendszeresen képzett és szakértő kezek által vezetett lelkes tűzoltóság van.

Titkár.

A jégről.

A nagyenyedi korcsolyázó-egylet január hó 26-án tartotta közgyűlését Zeyk Dániel főispán elnökle alatt szép hölgytagok részvétele mellett; ugyanaznap délután pedig zeneszóra korcsolyázott a teljesen jó jégpályán a tagok és vendégek nagy száma.

A közgyűlést elnök azon óhajással nyitotta meg, vajha sikerülne a folyó évben, a millennium szerencsés beteltének emlékére, a kor igényeinek megfelelő jégpályát létesíteni, hogy a korcsolyázás az ifjuság test-edzésére megtehesse hatását, mire jelenleg annál nagyobb szükség van, mert a tulle-szített szellemi munka már a gyermekek fizikumát is kezdi gyengíteni, pedig már Cicero megmondotta, hogy a lélek a tanulás, a test a testgyakorlat által fejlesztetik.

Az 1894. és 1895. évi zárszámadások megvizsgálása és jóváhagyása után a közgyűlés legfontosabb tárgyára került a sor, t. i. vizhatlan alappal ellátott tavi jégpálya költségeinek mikénti fedezésére.

16 éve annak, hogy a nagyenyedi korcsolyázó-egylet megalakult és jelenlegi helyén, a város közepén, jégpályát készített. Jobb és kényelmesebb volt ez a pálya, mint a Maros jege, melyet ha a hó egyszer beborított, megszűnt a korcsolyázás is. Az egylet megalakulása előtti 5 esztendőben a Holtmaros, Grómon-tó és a vasuti anyag-árkok jegére járt ki egy-egy vállalkozó kis társaság, sajátkezűleg elsöpörte a havat és nagy utat tett jövet-menet, minek orr-, ful-, kéz-, vagy láb-fagyás volt a következménye.

Változtak a körülmények, az idő drága lett, az egészség kockázatának veszélyei felismertettek s a mai kívánalmaknak csak a tó jege felel meg, mely egyesületileg jó karban tartva, közel legyen és mérsékelt hidegben is megadja az első jeget.

Czementes kőburkolattal ellátott tavat kell készítenünk, melyhez a vagyonosabb közönség — ha nincsenek is gyermekei — kérés-kívül meg fogja hozni a maga áldozatát, mert az ifju nemzedék testi fejlesztése fontos közérdek, melyet — hatáskörében — mindenkinek, tehetsége szerint, elő kell mozdítania.

A közgyűlés a következő aláírási felhívásban állapodott meg:

„Aláírási felhívás.”

A nagyenyedi korcsolyázó egyesület a honfoglalás ezredik évének szerencsés betelte emlékére a jelen kor igényeinek megfelelő jégpályát szándékozik az ifjuság testedzésének előmozdítása céljából létesíteni.

A 2000 frt költség fedezésére 40, azaz negyven darab, 50, azaz ötven forintos alapító-tagsági részvényt bocsát ki.

Az alapítók és utódaik jogosítva lesznek a jégpályát akár személyesen használni, akár évenként megnevezendő harmadik személyre, rokonra vagy jó tanuló iskolás gyermekekre átruházni; ha pedig ezen jogaikkal nem élnek: az egyesület választmánya fog évenként rendelkezni jogokról.

A jogélvezet az aláírás napjával kezdődik. A tőkebefizetés az aláírás módzata szerint 1, 5, 10 vagy 25 év alatt történhetik. Az aláírók kötelezik magukat a tőke befizetésre a hátralékos összeg 5, azaz öt százalékos kamatját és az esedékes tőkerészletet minden év január havában az egyesület pénztárába befizetni.

Az aláírás az egyesület által kibocsátott ivenken elnökhöz jelentendő be.

Ezen határozatok elfogadása után az első aláírási iven, a gyűlés alatt, 4 részvény iratott alá 200 frt alapítvánnyal, ami éppen 10%-át teszi a bevárando 2000 frtnak, miből a további kedvező fejlődésre bizton lehet következtetni, annál is inkább, mert városunk hatalmas erkölcsi testületei: a város, Bethlen-főiskola, polgári leányiskola és takarékpénztárak igazgatóságai évek óta keresik az alkalmas módzotot, melylyel a nagyenyedi korcsolyázó-egyesületnek is, az iskolai ifjuság testedzésének is segélyére lehetnének s e módzotot az aláírási felhívás szerencsésen találta meg.

Az 1896. évi rendes és rendkívüli költségvetés megállapítása után az egyesület tisztikara és választmánya a következőleg alakult meg: elnök Zeyk Dániel, alelnök Zeyk Kálmán, pénztárnok dr. Winkler Albert, titkár Kovács László s. tanár, gazda Bójtthe Zsigmond; női választmányi tagok: Bárány Bányfi Kázmérné, Dr. Bocz Józsefné, Józsné Ludvig Olga, Reinbold Ella és Klotild, Bárány Splény Marika, Török Bertalanné, Varró Róza és dr. Winkler Albertné; férfi választmányi tagok: dr. Gyarmati Ernő, Bárány Kemény Gyerő, Kovács Pál, Nagy Samu, Székelyhídi Ödön, Zeyk Károly.

Műkedvelői előadás.

Jó színmű, kiváló tehetségek, jó kedv, no és — hálás publikum; e feltételek nélkül nincs igazi műkedvelői előadás, még Enyeden sem, ahol pedig sok mindenféle harmad-, negyedrendű mulatságnak is akad bámuló közönsége. Nos ezt az életrevaló recipét szem előtt tartva, a szegény tanulókat segélyező kör buzgó elnöke Török Bertalanné Brencsán Etelka ó nga, kinek legforróbb vágya az, hogy egyelőre 10000 frt tőkét gyűjtsön az egyesületnek, mindenekelött összedett egy csomó színművet s azokból kiválasztott kettőt. Az egyik Berczik Árpád zseniális színműírói tehetségét dicséri s ezt „Közügyek” czim alatt ismeri a színházlátogató; a másik darab a „Phrenolog” volt, Justustól s egyes ötleteivel egy tudós marquis tuzásait mutatja be. Persze, mindkét darabban van egy szerelmes ifju pár, kik a költői igazságszolgáltatás örök megmásíthatlan törvényei szerint egymásé lesznek. A da-

rab-választás után a személyzet felkérése volt az igazán nehéz feladat; ez is szerencsésen sikerült, ami aztán lehetővé tette a jó előadást s biztosította a hálás közönséget is.

Közbevetőleg meg kell jegyeznünk, hogy ez a hálás publikum sohajtozva gondol arra az időre, midőn Enyeden is valamikor egyszer egy tisztességesen berendezett színterem épül, ahol nem lesznek bosszantó ülőhelymizeriák, rossz fűtés, rossz ablakok; ahol lesz egy tisztességes ruhatár, hogy a táncban felhevült közönség ne legyen kénytelen jéghideg felsőit órahosszant keresgélni s ez alatt kitenni magát a meghülés ezernyi veszedelmének. S abban mindenki igazat ad, hogy Enyed intelligens nagy közönségének ez az igénye éppen nem túlzott, ha a mostani, bálteremnek csufolt csúrt kissé szemügyre vesszük.

Tehát ez az érdekes közönség zsufolásig megtöltötte a nézőhelyet; ott volt városunk színe-java, már t. i. amennyi befért.

Az első darab a „Közügyek” volt. Háber Ferenczet de Kenderfalva, a posztókereskedésből nyugalomba vonult, nagyravágyó jeles férfit, Baranyay Károly ur adta annyi színpadi otthonossággal, amely a rutinirt műkedvelőt azonnal elárulta. Ugyanezt mondhatjuk Kovács János urról, ki Gócsi Muki brillians szerepét maszkban, előadásban a közönség folytonos derűtsége között itka tehetséggel, pompásan alakította. Két ifju ur, ha nem csalódnak, most először lépett színpadra, de aki dr. Garda Kálmán Loránt ügyvédjét, ezt a rokonszenves alakot látta, s aki Kovács Lászlót Lakatos Andor, a „genialis fiu” szerepében figyelemmel kísérte, arra a meggyőződésre jutott, hogy oszlopos tagjai lesznek egy erős műkedvelő-társulatnak s ez által társadalmi életünknek is. Két kedves ifju hölgynek van szerepe e darabban: Hajdu Erzsé k. a. „Olga”, Folyovich Annuska k. a. „Etel” szerepét játszták annyi otthonossággal és kedvességgel, hogy a felhangzó tapsokat méltán vehették a közönség teljes elismerésének.

A „Phrenolog” még több, igen kellemes meglepetést szerzett. Most láttuk először Uray Lászlóné ónsgát, „Adèle marquise” szerepében oly művészileg játszani, mi általános tetszést keltett föl. Méltan sorakozott hozzá Folyovich Annuska kedves kis szerepében. Kis epizod szerepeiket jól fogták fel s jól játszták Lamács R. Lujza k. a. (a konzul neje) és Szentjánossy Emmi k. a. mint Sórdon bárónő. Kasselik Emilia, Szilágyi Ila és Rózsika k. a. jól adták a tánczról való pihenés alatt a phrenolog delejezési kísérlete által megriasztott ifju hölgyeket s Végh Katus k. a. is teljes dicséretet érdemel, hogy Madeleine nevelőnőt megfelelő alakításban játszta. És mit mondjunk Hegedüs Zsigmondról, ki a phrenolog nagy szerepében tűnt ki? Különösen a második felvonás egymást gyorsan felváltó jeleneteiben nagyon jó felfogással játszott, míg Kiss Pál a vidám, könnyed, kissé szeleburdi Ármánd szerepében a szigorubb kritikát is bátran megálló jeles alakítást nyújtott. Borsay Samu Tónika, az excentrikus zeneszerző halálatos szerepével zajos tetszést ért el, míg Hollós István, a görög világ alapos ismerőjének, Bray tanácsosnak személyesítője, vidáman segített dr. Gyarmathy Ernőnek, a derék Dubreuil ezredesnek, a kártyázásban. És itt külön is meg kell dicsérnünk dr. Gyarmathy Ernőt, ki nem tartotta kicsinyesnek, hogy az ezredes szerepe mellett mind a két darabban

még az inas pár szóból álló szerepét is eljátsza, a színpadot berendezze, ülőhelyeket beállítson, kellékekről gondoskodjék, s mind ezt gyorsan, ügyesen, mintegy reászületve arra, hogy az új életre keltendő műkedvelőtársaságnak impressariója legyen.

Nagyon sajnáljuk, hogy e lap szűk tere nem engedi, hogy kissé bővebben foglalkozunk a műkedvelő hölgyek és urak játékának részleteivel, de elég legyen annyit megjegyeznünk, hogy a kis epizod szerepek helyett már is bátran hozzá foghatnak Csiki Gergely, vagy Herczegh Ferencz nagyobb szabásu színműveinek előadásához.

Az előadást táncz követte, még pedig olyan animóval, hogy a szokásos éjjeli szünetről szó se volt. Így aztán nem lehet csodálni, ha minduntalan kérdezték: mikor lesz még ilyen multság?! De hát télen az a színterem, az a tánczterem bizony visszariaszt mindenkit, akinek egészsége kedves.

Spectator.

A mi publikumunk.

Derék, uri publikum. Ritka széles körre kiterjedő társadalmi műveltséggel, nagy intelligenciával, az exclusivitásig menő összetartással, meleg érdeklődéssel és fogékony-sággal minden szép, jó és nemes iránt. Ez mind elvitázhatatlan, rég megállapított tény.

De büszke, mint egy mult századbeli hidalgo (a mostaniak már engedtek némileg belőle) és fagyos, mint egy első minőségű jégcsap! Ez is bizonyos.

Sokan, nagyon sokan tapasztalták mind ezt az idők hosszú folyamán keresztül. Tapasztalták pedig legutoljára a mi derék most még csak ideiglenes jellegű műkedvelőink, kik az elmúlt szombaton túlsufolt ház előtt olyan igazán élvezetes estét szereztek nekünk, milyenre alig mertünk számítani.

Hogy mit és kik tettek, azt megírja más, lapunk egy másik hasábján; mi csak maradjunk a mi publikumunknál.

Segélyezni kell a szegény tanulókat. Nagyon helyes! készek vagyunk reá és szombatonként örömmel visszük filléreinket az oltárra.

Hja, de ezek csak fillérek, gondolja a nemes keblü intézőség; próbáljuk meg egyszer a koronákat és tallérokat mozgósítani. Csináljunk egy nagyobb szabásu műsort a fillérestélyre, mely jövedelmezzen busásan a szent célra.

Ez is helyes, publikumunk szívesen veszi és szó nélkül megnyitja erszényét, zsufolásig megtölti a termet, szép összeget juttat a szegény tanuló részére, legnagyobb élvezettel végig nézi a kitünő, gondos előadást, magában vagy szomszédjával suttogva, konstatálja az előadás fényes sikerét, elismeri az étteremben, utcán, kávéházban, már ahol, hogy az előadás magas színvonalon állott, a szereplők meglepően, szépen játszták, a hegyiben tánczol is egyet de hogy mindezen meglegedésének egy kis buzdító tapsban, jól eső kihívásban adjon kifejezést, azt már nem teszi! Nem engedi büszkesége, fagyossága! Mit neki Hekuba! Ó lefizzate pénzt, ezért ellenértéket kell kapnia. Hogy kitünően játszanak a szereplők? Annál jobb, ez kötelességük; ha rosszul játszanának éppen így tartózkodnának nem tetszésüknek kifejezést adni. Hogy azoknak a szereplőknek jól esnek az elismerés azonnali megnyilatkozása, az nem számít; elég, ha a meglegedést éreztük, minek még csattogatni tenyereinket!

Igen, kedves nagyenyedi publikumom, te ilyen vagy, és ha büszke is vagy, de ezen tulajdonságoddal ne büszkélkedjél és mindenekfelett ne tartsd méltóságodon alólnak és ne resteld arcodon amugy is kiülő meglegedésednek minden művelt közönség körében elfogadott módon szabad folyást, megnyilatkozást engedni.

Nem szégyen az; kissé komikus, ha esetleg érdemtelenre pazarlod, de tégedet is megtisztel, ha azzal érdemest tisztelsz meg, és talán elhiszik neked is, ha azt mondom, hogy a kérdéses estén valóban érdemeseket tiszteltek volna meg.

Azután gondold meg, édes publikumom, hogy akik neked azon kellemes estét szervezték, mennyit fáradtak, és ne mondd azt, hogy hiszen nem a te, hanem a nemes czél érdekében; ne mondd, mert ismét nem lesz igazad. Nem bizony, mert a szorosán vett czél elértek volna, ha nem is játszanak olyan jól, tehát kevesebbet fáradnak, de akkor, no lám, hol maradt volna a te élvezeted?! már pedig mégsem utolsó dolog, hogyha már áldozunk egy czélért, a mellett jól mulathatunk.

Fáradtak bizony! És pedig nem csak szereptanulással, kimerítő próbákkal; fáradtak fizikailag is; én például szenttanuja voltam, hogy szabta ki és állította össze Göcsi Muki enkezüleg gigerli-gallérjait, hogy tetszésedet annál inkább megnyerje, oh, fagyos publikumom, kinek én e téren a jövőben gyökeres jobbulást kívánok!

Még csak azt jegyzem meg az igazság érdekében, hogy én műkedvelői előadáson szereplő nem voltam, atyámfiai nem fáradtak, tehát nem pro domo beszélek.

Verus.

Vegyes hírek.

— **Károly napja** alkalmából dr. Magyar Károlyt, vármegyénk kitűnő főorvosát, lapunk szerkesztőjét, a legszívélyesebben üdvözölték barátai és tisztelői, kiket a vendégszerető házában rendezett vidám estélyen is szívesen látott.

— **Főispáni jelölés.** A „Marosvidék“ jelentése szerint a maros-tordavármegyei főispáni székre br. Szentkereszthy Zsigmond, a kolozsvári kir. törvényszék elnöke, volna kizemelve.

— **Fritz Pál** m.-ujvári sóbánya-főnököt és bányatanácsost f. hó 25-én fényes faklyás zenével tisztelte meg M.-Ujvár közönsége, mely alkalommal János Lajos ev. ref. lelkész üdvözölte a kiváló férfiut, azon reményének adva kifejezést, hogy közreműködése és vezetése alatt új, élénk élet fog fölpezsdülni s a jó egyetértés helyre lesz állítva.

— **Gyászhir.** Mint részvétellel értesülünk, sepsibeseneyi Bójtó Mózés m. kir. honvédszázados, kezelő tiszt, munkás életének 52-ik, boldog házasságának 28. évében folyó hó 26-án elhunyt Kolozsvárt. Nején kívül négy gyermeke siratja a legjobb apát, munkás férfit és katonát. Nyugodjék békével.

— **Iparosok bálja.** A nagyenyedi derek iparos ifjuság bálját folyó hó 26-án tartotta meg, mely erkölcsileg szépen sikerült, de anyagilag nem a legjobb mulatságok közé sorolható. Sajnosan tapasztaltuk, hogy ezen kör, mely talán nagyon is megérdemli a pártolást, éppen olyanok által nem karoltatik fel, kiknek talán legelső feladatuk volna oda hatni, hogy városunk iparossága kellő pártfogásban részesüljön. Hanem öröm-

mel jelezhetjük, hogy akik ott voltunk, nagyon jól mulattunk s táncoltunk szinte kivilágos virradtig. De elismeréssel kell adoznunk a honvéd-tisztikarnak, kik teljes számban részt vettek paranesnokokkal elén e szép kis mulatságon. A négyeseket 30—40 pár táncolta. A bálon a következő szép lányok vettek részt: Pethő Piroška, Mátyás Mariska, Tóth Klári, Smeisel Irma, Jakab Katinka, Sándor Lujza, Czell Anna, Varga Róza, Tomai Ilona és Margit, Bulbrich Emilia, Kiss Ida, Jakab Anna, Kovács Ilonka, Matiska, Borsos Berta, Paulini Elza, Vass Róza, Szöllősy Sarolta, Köpeczi Lujza, Polonyi Vilma, Csiki Róza, Schmiédn stb. (Sz.)

— **A pálinka áldozata.** Nagy-Enyed város tulajdonát képező „középső malom“ egyik molnárlegénye, név szerint Puskás György, e hó 27-én anyyira bevett a jóból, hogy az utczán elesett és mielőtt a kórházba vitték volna, elhalt.

— **A zalathnai polgári olvasó-kör** február hó 2-án megalakulása tizedik évfordulóját ünnepli és ezen a napon a Kolozsvári Nándor-féle nagyteremben saját pénztára javára tarisznás táncmulatságot rendez.

— **Mulatság.** Mint lapunkban már jelezve volt, a helybeli orsz. fegyintézet őrszemélyzete jövő szombaton Uray László int. igazgató Röder Antal ellenőr és Dráveczky Gusztáv urak védnöksége alatt táncmulatságot rendez a városház nagytermében. Egyszerű, szegény emberek rendezik ezt a mulatságot, kik abban a kis elszigetelt világban, hová hivatásuk köti, oly nehéz kötelességet végeznek, hogy igazán megérdemlik a közönség jóakaratu támogatását, midőn egy kis szórakozás árán gyarapítani óhajtják segély-alapjukat. A rendezőség, mint halljuk, mindent elkövet ugyan a siker érdekében, de magában véve az érdekelt testület nem elég nagyszámu a siker biztosítására; kell ehhez a nagy közönség támogatása is, melynek figyelmébe a szombati mulatságot melegen ajánljuk.

— **Jankuk beszámolója.** Janku, Axente és Bálint prefektek, akik a függetlenségi harcban oly végtelenül gyalázatos szerepet játszottak, annak idején jelentéseket küldtek Bécsbe, hogy beszámoljanak a többek között arról is, hogy hány magyar embert öltek meg. A Janku által küldött jelentés szerint 8385 magyar esett el; ehhez Axente 398-at tesz hozzá; Bálint pedig még 225-öt említ föl. Az ő bevallásaik szerint tehát kilencezerenyolcz magyar lelte halálát Erdélyben, de kétségtelen, hogy e szám meghaladja a tizezet. Az oláh beszámolók sok gyilkosságról nem tesznek említést s a Brády-család kegyetlen kiirtásáról is csak így emlékezik meg Janku: „Zarándmegyében a Brády-családdal szomorú eset történt.“ A bestiák e jelentéséből az a különös dolog is kislül, hogy a magyarokkal összeütköző oláhok közül alig esett el oláh. Ugy látszik, hogy a muszka példákön okultak s nekik is mindig csak egy halottjuk volt. Am amig a hivatalos jelentések szerint alig érte őket vereség, addig az újságokban és családi köreikben negyven ezer oláh harcoss elestéről beszélnek, elmondva, hogy ezeket a magyar honvédek lödözték agyon.

— **Az iparos-ifjuság** 1896. jan. 26-án tartott bálján felülfizettek: dr. Garda Kálmán 3 frt 20 kr, Dunai Albert, Jakab Károly, id. Gréf János 2—2 frt, dr. Reich Béla 1 frt 50 kr, Korbuly Bálint, Fesztinger Dávid, Török Bertalan, f. j. Cirner József 1-20 Szatmári Mózés, Gätter Kristóf, Huber Győző, Gazsa Sámuel, Szilágyi Farkas, Incze Sámuel, dr. Mátyás Mihály, Harmath Antal, Székelyhidi János, Székelyhidi János személyzete, id. Kun József, Áron János, id. Lázár Károly, Incze István 1—1 frt, Mátyás Lajos 80 kr, Pap János, Baló Péter 70—70 kr, Zilai Gyula, Mátyás Sándor, Luka Albert, Sándor Miklós 50—50 kr, Szegegy János 40 kr, Bakó Károly, Fenichel Mór, Kovács János, Konh Lajos, Harkányi Miklós, N. N. (7) hétszer, Máthé Tamás, Borsos Mózés, Elekes N. Lengyel György, Matis Endre, Szócs Károly, Sklécs Károly 20—20 kr. Bevétel: 121 frt 70 kr. Kiadás: 104 frt 30 kr. Fogadják a rendezőség köszönetét.

— **A császár játszótársa.** Mitanban a napokban egy öreg kőműves halt meg, a 95 éves Ackermann Frigyes, aki e század elején Vilmos császár játszótársa volt. Lujza császárné és a királyi hercegek ebben az időben Memelben éltek, hol Ackermann atyja a királyné kertésze volt. A kis Vilmos herceg sokat játszott a kertészfiúval, akiről császár korában sem feledkezett meg. A császár egykori játszótársa 85 éves korában letette a vakolót, mert nem tudott már dolgozni és levelet irt a császárnak, aki százhusz márka évidi juttatást rendelt számára. Három évvel ezelőtt zsebtolvajok ellopták a ven Ackermann pénzét és II. Vilmos, amikor ezt megtudta, magánpénztárából térítette meg az összeget. A császár egykori játszótársát a Mitanban élő összes németek kikisérték a temetőbe.

Ezredéves kiállításunk.

Mátyás király szobra. Buntzenben, a régi vár kapuja fölött, egy nagy fulkében van Mátyás királynak egy álló szobra, amely az egyetlen egykoru szobor, mely a nagy fejedelemtől ránk maradt. Hiányos volna a történelmi kiállítás, ha a magyar nemzet e választott nagy királyának ez az egyetlen szoborműve, legalább hű másolatban, látható nem volna benne. Ezért már régebben engedélyt kértek rá, hogy a szobrot lemásolhassák, s ennek a munkának a kivitelével Roch Kurt neves drezdai szobrászt bízták meg. — A szobormű gipszmásolata már elkészült s e napokban Budapestre érkezik.

La Hongrie Millénaire. Ez a czime Raoul Chelard párisi író egy nagyszabásu munkájának, amely a napokban jelent meg Leon Chailley kiadásában Párisban. Közöl négy száz lapos vaskos könyv, amely pompás rajzokkal és fotográfiákkal tarkítva ösmerteti a külfölddel az ezeresztendő Magyarországot, történetét, népeit, kulturáját, művészetét s fölhívja a figyelmet a most készülő nagy országos ünnepre. Az érdekes munka bizonyára nagy mértékben hozzá fog járulni, hogy Franciaország népeit a nagy magyar ünnepen való részvételre bírja. Ebben nagy segítségünkre van a francia, különösen a párisi sajtó, mely most a karácsonyi és újesztendői hetekben ismertette Magyarország készülő ünnepét, amelyről a lelkesedés legmelegebb szavaival szól. Ilyen hosszabb cikket hozott az ujesztendőben: a Petit Parisien, — a L' Epogue, Le Liberal, L' Economiste Européen, L' Orient etc. Az olasz és angol lapok is tele vannak a millenniumi készülődések ösmertetésével. Így a római L'Italie egy egész oldalon írja le a történelmi kiállítás épületeit, hosszabb cikket közöl a la Riforma és a Tarfulla is. A londoni The Standard The Magyar Millennium czimen ír lelkes cikket, s elismeréssel ír az English Nail is a nagy készülődésekről. A filadelfiai Evening Télégraphban is nagyobb cikket olvastunk. A képes újságok közül most a Lipcsei Illustrirte Zeitung gyönyörű fametszetekben mutatja be a kiállítás épületeinek egy részét. Az ismertető cikket a képekhez dr. Fridrich Feodor írta, a Pester Lloyd munkatársa.

Közgazdaság.

A sebek gyógykezelése háziállatainknál. Mindenek előtt tiszta vízzel jól

ki kell mosni a sebet, az esetleg belejutott idegen anyagokat gondosan eltávolítani, s ha erősebb vérzés mutatkozik, azt hideg és egy kevés eczettel kevert vizes borogatásokkal igyekezzünk csillapítani. Kisebb vérzéseket azzal is el lehet állítani, ha 70 gramm timsó 1 liter vízben való oldatával kimossuk a sebet. Ha ily módon nem sikerülne a vérzés elállítása, akkor szorító kötélet alkalmazunk rá, mely úgy készül, hogy kócot, kendert vagy lent, vagy összehajtott vászonruhát 70 g. kénsav 50 g. borszesz és 1/4 l. víz keverékébe mártjuk, ezt a seb körül helyezzük el, s kötélekkel le-szorítjuk. Ha valamely nagyobb ér vagy véredény volna megsérülve, ezt csipeszszel kihuzzuk, s czérnával lekötjük. Zuzódásoknál az összezuzott részeket mossuk ki, és sima vágási felületet hozunk létre, keresztben fekvő sebeknél pedig a képződő geny lefolyásáról azáltal gondoskodjunk, hogy a sebet ferde és lassankint a függőleges irányba menő metszés által meghosszabbítjuk. Ha a has- vagy mellfalak sérülésénél a belső részek kinyomulnának, s ezek nincsenek erősebben megsérülve, langyos vízzel gondosan mossuk őket, s úgy helyezzük vissza üregeibe, a sebszéleket pedig vastag tüvel összevarrjuk. Mindig gondoskodni kell arról, hogy a sebben esetleg képződő geny lefolyhasson s ne jusson a mélyebben fekvő husos részekbe. Ha nem akar jó indulatu genyedés állni be, hanem a genyből kiválasztott folyadék rossz szaga, híg és véres, czélszerű lesz a sebet háromszor, négyszer megnedvesíteni 30 g. terpentín, 2 g. tojássárgája és 1/2 l. víz keverékével. Az első három napon, mielőtt geny képződne, minden sebet hideg borogatással kell kezelni, melyet a könnyű felületet sebeknél egyszerűen úgy kezelünk, hogy a sebet gyakrabban megöntözzük vagy megnedvesítjük hideg vízzel, míg a jelentékenyebb sebekre pedig vízbe mártott és kifacsart ruhát helyezünk, s azt negyedóránként hideg vízzel vagy ólomvízzel megnedvesítjük. Hogy a fertőzést kikerüljük, a sebetek naponta egyszer kátránnyal vagy fenyleolajjal bekenjük. A csülkők vagy paták sebzése ellen igen jó szer a repce-kátrány. Ha inak, szalagok vagy csontszalagok vannak megsebesítve vagy megzúzva, czélszerű azokra jeges borogatást rakni. Ha genyedés áll be, a sebek környékét, s főleg azt a helyet, ahol a geny lefolyik, gyakrabban megmossuk langyos vízzel, a lemosott helyet megszárítgatjuk, és a sebet tépéssel, puha vászonnal vagy finom kenderrel, amelyet előbb némi serté-szissal kentünk meg, kötjük be.

Bikáknak az elszállítása. Ha bikát bármely okból távolabbi vidékre szállítunk, vagy vasúti állomásra, vagy szomszédgazdaságba, az eljárás a rendszerint az szokott lenni, hogy köteleket kötnék a bikának a szarvai közé, melynek a másik végét az egyik első lábának a csuklójára kötik és pedig oly szorosán, hogy a bikának a feje jól közel essék a lábához. Így aztán egy ember kényelmesen elhajtja. A sajnálatra méltó állat kezdetben igyekszik ugrálni, fejre bukik, a kötélet bevág a husába a szarva alatt és az izületébe s az ennek következtében beálló fájdalom folytán meg van fékezve. Megesik azonban nem egyszer, hogy az ilyen bika eltépi a köteleket, amelylyel így meg volt kötözve és akkor roppant pusztításokat visz véghez az őt környező emberekben, úgy, hogy csak puska lövésekkel

lehet véget vetni dühöngésének. Mindezeknek a bajoknak elejét vesszük akkor, hogy ha karikat húzunk a bikának az orrába, szemét bekötjük, és ezen orrkarikába kapcsolt vasrud segítségével vezetjük rendeltetési helyére.

Elhasznált távirida-sodrony. Elhasznált távirida-sodrony a kereskedelemügyi miniszteriumtól kell kérni. A kérvény minden év január hó 31-ig adandó be. A kérvényhez csatolandó a megyei gazdasági, szőlészeti, borászati vagy kertészeti egyesület bélyeggel ellátott igazolványa, mely szerint a kért sodrony gazdasági, szőlőmvelési vagy kertészeti célra kell. A 3 milliméter vastag sodrony ára métermázsánként 10 forint, az 5 és 4 és fél milliméter vastagságú ára 9 forint. 1000 f lyóméterre kell a 3 milliméteresből 55 kiló, a 4 és fél milliméteresből 125 kiló, az 5 milliméteresből 155 kiló.

A borivók paradicsoma. Spanyolország ez idő szerint méltán igényelheti magának a „borivók paradicsoma“ elnevezést: onnan jött értesítések szerint az ideai szüret Castiliában olyan bőséges volt, hogy nem tudnak mit csinálni a sok borral. Több helyen a szőlőtulajdonosok felébe adják ki a termést, ami még nem is olyan különös dolog, de mások le sem szedik a szőlőt a tőkéről, mert nem fizeti ki magát. Medina de Riosecoban például egy cantara vagy arropa (tizenkettőfél liter) bort egy realért (12 kr.) kínálnak. Madridban egy cantara vörös bor kicsinyben öt-hat pesetáért (frankért) kél el s ebben már benne van a retentő nagy, harmadfél pesetas városi adó. Ez az adó jelentékenyen nagyobb a bor bevásárlási árnál.

Az öreg Cato mint borhamisító. Gimnázista korunkban az öreg Marcus Porcius Cato Consariust mindig úgy állították elének, mint a régi idők romlatlan erkölcesinek megtestesülését. Tudjuk róla, hogy szerette a római egyszerűséget és irtózott a pompától, kényelemtől. Jó családfő is volt, mert vagyonára gondosan ügyelt és azt szaporítani igyekezett. Ennek egyik eszköze lehetett a borkészítés is, melyre vonatkozólag a „De re rustica“ című értekezésében a következő utasítást adja:

„Tegy egy hordóba 10 amphora (körülbelül 25 liter) édes bort, önts hozzá 2 amphora éles eczetet, ugyanannyi erjedt bort és 5 amphora vizet. Öt napon át napjában háromszor keverd meg az egészet egy bottal és tölts meg hozzá 64 pint tengeri vizet.“

Nem elég hát, hogy a „rég, méltóságteljes római“ többé-kevésbé unalmas értekezéseivel terhelt bennünket és a „Ceterum Censeo Carthaginem esse delendam“ féle mondásával fel is izgatott bennünket, most még borhamisítónak is bizonyul és így, úgy látszik, az öreg Cato másképp fogta fel a „Borban az igazság“ mondást.

Lakodalmon, keresztelőn elfogyasztott szeszért nem kell italmérési adót fizetni. Az állami italmérési jövedékről szóló 1888. évi XXXV. t.-cz. 5. §-a szerint a szesznek italmérési adótól mentesen 100 litert tevő vagy azt meghaladó mennyiségben való beszerzése ahhoz a föltételhez van kötve, hogy a szesz kizárólag saját használatra vagy házi szükségletre (egy kenyéren levő háznép és cselédség részére, akik napi

bérükön kívül szeszjárandóságban is részesülnek) fordítottassék. Egy alkalommal kérdésbe jött az, hogy a nagyobb vendégségekre, lakodalmak, keresztelőkre vett bor nem esik-e italmérési adó alá, mert hiszen ilyen alkalmakkor nem csak a rendes házi fogyasztásról lehet szó? A pénzügyminiszter a kérdést akként döntötte el, hogy ily alkalmakkor sem esik a szesz italmérési adó alá, mert a szesznek vendégekkel együtt való elfogyasztása a házi szükséglet fogalmát nem lépi túl s így az italmérés fogalma alá nem esik.

A palaczkok dugóit jelenleg csaknem kizárólag Spanyolországban készítik, hol 62,000 holdat borít a parafatölgy. A legtöbb gyár Geronában van, hol ez az iparág már száz év óta virágzik, azonkívül Barzellona néhány községében, kisebb mértékben. Andaluziában és Esztremaderiában, Kataloniában évenként 1400 millió pesata. Egész Spanyolországban 274,000 mázsa dugót készítenek mintegy 11 millió forint értékben; ezen munkával állandóan mintegy 12 ezer ember foglalkozik.

Borvirág (Sccharomyces Mycoderma) gyengébb boroknál fejlődik, ha a hordók folyton tele nem tartatnak. A borvirág a bor felületen képződik és ott élőködik s a borszesz tartalmát megtámadja, azt vizre és szénsavra bontván szét. Ezért a virágos bor mindig gyengébb lesz. Később a borvirág részei a borba is elvegyülnek, az zavarossá válik és kellemetlen penészes vagy dohos szagot kap, míg végül egészen élvezhetetlen lesz. Ha a borvirág még nem nagyon szaporodott el, akkor azt egyszerűen módon lehet eltávolítani. Tölcseren keresztül óvatosan bort öntünk a hordóba, ekkor a borvirág felszáll s a hordó száján át kiömlik. A tölcser végét a borba süllyesztjük, hogy a töltés által a borvirág felkavarodása megakadályoztassék. A borvirág eltávolítására alkalmas könyökkefe is van, melynek segítségével a hordó belső dongáihoz tapadt virágot le lehet kefélni. A bor felszínén még uszkáló virágot eltávolítjuk, ha a hordó szádó környékét kalapácsal jól megveregetjük, mire a virág a szádólál összegyülemlik, és ha most a hordó fenekére térdünkkel nyomást gyakorolunk a virág kevés borral kiömlik. Megtisztítás után a hordót finomított szeszszel megtöltjük, s gömbölyű esztergályozott hosszú aknával — rongy nélkül — beverjük. Különösen az első hetekben gyakori feltöltötgetésről kell gondoskodnunk. Közli: Sz. V.

Szerkesztőség:

Dr. MAGYARI KÁROLY. TÖRÖK BERTALAN.

Kiadók: Cirner és Lingner.

Cirner és Lingner könyvnyomdája, Nagy-Enyeden.

Selyem-damasztok 65 krtól 14 frt 65 krig méterenként — valamint fekete, fehér, színes Henneberg-selyem 35 krtól 14 frt 65 krig méterenként, sima, csikos, koczkázott, mintázott, damaszt stb. (mintegy 240 különböző minőség, 2000 szín és mintázatban, stb) a megrendelt áru postabéren és vámmentesen a házhoz szállítva, mintákat postafordultával küld: HENNEBERG G. (cs. és kir. udvari szállító) selyemgyára Zürichben. (Svájcba címzett levelekre 10 kros, levelezőlapokra 5 kros bélyeg ragasztandó.) Magyar nyelven írt megrendelések pontosan elintéztetnek. (6)

39—1896. b. v. sz.

Árverési hirdetmény.

Alulírt kiküldött bir. végrehajtó az 1881. évi LX. t.-ez. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a nagyenyedi kir. járásbíró 4746., 4745—894. számú végzése által Andrey és Vasadi végrehajtók javára nagyenyedi Baldi Károly ellen 88 frt 29 kr és 101 frt 10 kr tőke, ennek 6% kamatai és egyéb törvényes járulékaival bíróság foglalt és 349 frt 80 kr-ra becsült házi butorok és bolti áruelemekből álló ingóságok nyilvános árverés útján eladtnak.

Mely árverésnek a 319—896. sz. kiküldetést rendelő végzés folytán a helyszínén, vagyis Nagy-Enyeden, volt Baldi Károly üzlete, jelenleg Horatsik János üzlete helyiségében leendő eszközésére 1896. évi február 12-ik napjának d. e. 9 órája határidőül kitűztetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok, ezen árverésen, az 1881. évi LX. t.-ez. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsárón alól is eladtnak fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára 1881. évi LX. t.-ez. 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Nagy-Enyeden, 1896. jan. hó 24. napján.

Gajzágó Simon,
kir. bir. végrehajtó.

Sz. 2137—95. tkvi.

Árverési hirdetményi kivonat.

A balazsfalvi kir. bíróság mint telekvi hatóság közhírré teszi, hogy a nagyszabonyi földhitelintézet végrehajtónak Ungár Mátyás és Simonis Mihályné Ungar Sára végrehajtást szenvedő ellen 42 frt 75 kr s jár. iranti végrehajtási ügyében a monori 225. számú tjkvben A + 1 r. 423., 424. hrszámú ingatlanára 177 frt; a 2 r. 651 hrsz. 11 frt; az 5 r. 1269. hrsz. 39 frt; a 6 r. 1298. hrsz. 39 frt; a 7 r. 1454.2 hrsz. 5 frt; a 8 r. 1518. hrsz. 3 frt; a 9 r. 1634. b hrsz. 40 frt;

a 10. r. 1636. hr. sz. 22 frt; a 11. r. 2130 hr. sz. 135 frt; a 12 r. 2389. hr. sz. 9 frt; a 13. r. 2404.2 hr. sz. 10 frt; a 14. r. 2422 hr. sz. 3 frt; a 15 r. 2726. hr. sz. 6 frt; a 16. r. 2791. hr. sz. 5 frt; a 19. r. 3436. hr. sz. 46 frt; a 20. r. 3455 hr. sz. 88 frt; a 21. r. 3647 hr. sz. 88 frt; a 22. r. 3888. hr. sz. 29 frt; a 23. r. 4248. hr. sz. 29 frt; a 24. r. 4397. hr. sz. 103 frt; a 25. 4449. 4450. hr. sz. 43 frt; a 26 r. 4597, 4598. hr. sz. 74 frt; a 27 r. 4737., 4738. hr. sz. 15 frt; a 28. r. 4748. hr. sz. 4 frt; a 29. r. 4989 hr. sz. 144 frt; a 30 r. 5126, 5127. hr. sz. 178 frt; a 31. r. 5361., 5362. hr. sz. 262 frt és a 32. r. 5743 a., 5744 e hr. szám alatt foglalt ingatlanok 156 frt megállapított kikiáltási árban a végrehajtási árverést elrendelte s hogy a fentebb megjelölt ingatlanok 1896. évi március hó 4-én d. e. 10 órakor megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alul is el fognak adatni.

Árverezni szándékozók kötelesek az ingatlanok kikiáltási árának 10%-át készpénzben, vagy az 1881. XL t.-ez. 42. §-ban jelzett arfolyammal számított óvadékképes értékpapirokban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX t.-ez. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

A kir. bíróság tkvi hivatala.

Balazsfalván, 1895. évi november hó 8-án.

Srammer Béla,
tkvi kiadó.

Tölgyhaszonfa-eladás.

A nagyenyedi ev. ref. Bethlen-főiskola alólírt igazgatósága a nagyenyedi faraktárából 260 m³-nyi 3—8 m. hosszú, tavaly télen vágott, a vasuttol

5—6 kilométerre fekvő **felenyedi erdején** pedig 4—14 m. hosszú s közepén 30—60 czm. vastag, csak éppen most döntött, mintegy 1200 m³ különböző czeleokra alkalmas, **kitünő minőségű tölgy szálfaakat ad el f. évi február hó 11-én** zárt írásbeli verseny útján, felsőbb jóváhagyás fenntartása mellett.

A köbméterenkénti becsár a raktárban levő fákra nézve 8 frt 50 kr, az erdőn levőkre nézve 7 frt 70 kr.

Venni szándékozók felhivatnak, hogy zárt írásbeli ajánlatukat, melyhez 1000 frt bánatpénz is csatolandó, a nevezett időig alólírt igazgatósághoz adják be. Az ajánlatban a megajánlandó egységár számmal és betűkkel tisztán kiirandó, s ajánlattevő jelentse ki azt is, hogy az árverési és szerződési feltételeket jól ismeri és elfogadja.

Nagy-Enyed, 1896. január 20.

Bethlen-főiskola
jog- és jószágigazgatósága.

2—3

Mindennemű épületfa, deszka, gerenda, szarufa, zsindely és minden e nemű faanyag, valamint jó minőségű száraz tűzifa legjütőnyosabban kapható

KLEMM PÁL
szankirály-utczai 72—78. sz. alatti

FARAKTÁRÁBAN
Nagy-Enyeden.

A verő kívánságára a vásárolt anyag házhoz avagy építkezési területre is szállítatik. A fenti faanyagot mint **vaggon-rakományt** is igen jutányosan, bérmentve szállítja bármely vasúti állomásra a fenti czég. raktárából.